

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hét-
köznap 4 lej, vasárnap
5 lej; az okiráltságban
pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol
Deák F.-u.) 35. Telefon 396
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:
DR. PAÁL ÁRPÁDCLUJ-KOLOZSVÁR
XXVII. évf. 179. számFELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. ZÁGONI ISTVÁN

Az erdélyi és bánsági iparosok nagygyűlése

Írta: Paál Árpád

Erdély és Bánság iparosainak összes társadalmi szervezetei ma nagygyűlést tartanak Aradon s az előjelekből ítélve nagy, népes és jelentékeny gyülekező lesz ottan. Mindenekelőtt tisztában kell lennünk azzal, hogy az iparos nagygyűlésen az alkotó ipar középrendje és amellé a legszélesebb réteg: a kézműves kisiparosság fog megjelenni. A polgárság társadalmának az a része, mely magát a polgárságot is legjobban jellemzi, annak a legnagyobb tartalmat adja. Az iparos nagygyűlés problémái tehát igen mélyen, igen sorsfordítóan a polgári társadalomnak is a problémái. Azé a polgári társadalomé, mely nem nagytőkéknek az ura, de nagy munkáknak a személyes részese és e nagy munkák értékének is a biztosítója, személyenkinti, családonkinti elosztója.

A munkás és tőkés foglalkozás kiegyenlítésének a nagy problémája ezen a társadalmi renden nyugszik. Azaz, most nem nyugszik, hanem sürgetően nyugtalankodik. Világváltozások, belső társadalmi rendek fölbomlásai a termelés tényezőit is élesen szembeállítják egymással s az iparosság középrendje ott áll ebben a forró lobogásban hol erről, hol arról szagatva, hol ide, hol oda görgetve. A közbülső réteg, melyet felülről való rokkánások, alulról való kitörések is egyformán zúznak. És a probléma megoldása éppen az, hogy az a középréteg minden rászakadás ellen is teherbíró képességű tudjon maradni s minden vulkánikus robbanást is el tudjon viselni, mert a szélsőségek eltéréseit csak így tudja a középréteg megmaradása magában kiegyenlíteni.

Látnivaló, hogy a középiparos és kisiparos polgári réteg sorsától társadalmi fejlődések függenek. A mezőgazdasági élet biztos elevevényeül függ a falu boldogsága, az iparosság megélhetésétől függ a városi élet virágzó mozgalmassága. Falu és város munkásritmusának a zavartalanulásától függ az országos társadalom jóléte, a szellemi magaslatok, a művészetben való felfelé emelkedések műveltsége s az életgörgető testi munkának családi érzései, meleg megbecsülése. Hogy ezt a megbecsülést a szellemi és művészeti műveltségen tuli fokozatként említhetjük, az lehet különös, de mégis igaz. Mert csak az igazi műveltség tudja a munkát is megbecsülni.

Előttünk úgy áll a társadalmi fejlődés útja, hogy embertömegek kapják meg öntudatukat, s foglalkozások kapják meg öntudatosan a társadalomban való szereplésüket, ezt az életelosztást tartásuk egyensúlyban és folytonos életműködésben a kézzel dolgozók, aztán mindezt a mozgalmasság nagy létszervezetet szépítsék meg s biztassák további életkedvre az észszel dolgozók. A társadalmi fejlődésnek és kialakulásnak ebben az elképzelésében annak a polgári középrendnek, amelyiket a kisiparosság tömegi adnak, minden fejlődési fokozatnál ott van a helye. Részt kell vennie az öntudatérlelésben, részt kell vennie a foglalkozások szereposztásában, aztán az egyensúlyhelyzetek kiképzésében s végül az észmunka foglalkoztatásában, sőt annak a legegészségesebb megalapozásában is.

Most leginkább aktuális mindenütt az egész világon az egyensúlyhelyzetek kiképzése. Ma egyensúlyhelyzetek azért nincsenek, mert mindenki hatalmaskodni akar, mindenki függő helyzeteket akar maga alatt teremteni, s nincs törekvés az egymásmelletti helyzetek szerete-

tére, a féltékenységek és önzés nélküli együttudolgozásra. Talán különösnek látszik, hogy mintegy iderángatom a családiasság témáját, de mégis azt állítom, hogy a családi érzések elhűlése és elközömbösödése okozza ezt a társadalmi zavart. Az emberek egyik része a gazdagság és hatalom fellágyaiban elhidegdedve él a család iránt, másik részét pedig elrángatja családjától a gazdagság és hatalom kegyetlen ráhatása.

A polgári középrendnek a társadalom életmelységét éppen abban kell megtalálnia, hogy visszahozza a családiasság érzéseinek melegét s visszahozza ezzel a jó szomszédságokat és annak minden további nagy vonatkozását. És ezt annál inkább megteheti, mert például egy kisiparosnál a fogadott munkás is családtag s közvetlenebb az egész család részvétele, együttélése a napi munkában. Hogy ez a kis társadalmi csoportosulás megmaradhasson, hogy annak az életkedve is örökké meglehessen, ez lehet tulajdonképpen egy-egy iparosmesternek a gazdasági célja. És ha ez a gazdasági cél minden mesternél megvalósulhat, akkor tartós és erős társadalmi réteg fog kiképződni, melynek nem a hatalom vágya lesz a munkának és létfenntartásnak a sarkantyuzója, hanem a családiasságból nőő erős emberszeretet.

Ezt az emberszeretet jelenti az iparosok aradi nagygyűlése is. Amelyik társadalmi réteg ott megjelenik, az mind közelebb áll a családiassághoz, vagyis a társadalmi egyensúly legmélyebb pontjához, mint amennyire más társadalmi rétegek állanak. Ha ez a családiasság érzései gazdasági réteg egész országra hatóan meg tud szervezkedni, az egész ország társadalmi állapotának természetes vonzást tud adni és magához igazodásra tudja rágegn a zilált állapotokat. Mert közéje áll a gazdagság és szegénység harcának, közéje áll a hatalom és hatalomtalanság birkózásainak s a gazdagot és a hatalmást a maga lenyűgöző példájával emberszeretetre és méltányosságra kényszeríti. Ennek a két érzésnek gazdasági következményei is vannak s ezekkel a következményekkel úgy a szegénységet, mint a hatalomtalanságot meg lehet szüntetni, legalább is fájó hiányait ki lehet pótolni.

Ha a polgári középrend így meg nem szervezkedhetik, végzetes társadalmi felfordulások következnek ebből. A polgári középrendbe tartozó iparosságnak is tehát így kell fölismernie a maga fontosságát, de így kell fölismernie őt más társadalmi rétegeknek és foglalkozásoknak is. Tőlük függ igen nagy részben az élet békéjének és szeretetének csodálatos rendszere. Ki kell abból venniök a maguk részét, saját maguk révén. Fel kell ismerni azt, hogy a nagytőkének világszerte való megszervezettségével szemben a munkásság elkeseredésének a világszervezettségei állanak. Ha ez a két erő összecsap, a közből levő szervezatlenségek fölmorzsolódnak, tönkremennek. Ez a sors vár tehát a szervezetlen kisiparosságra is; de az ő tönkremenetelük révén a társadalmi zavarok és szeretatlenségek állapota is megöröködik.

A töke és a munka szervezettsége mellett tehát ki kell képződni a munkás kistőkék és a magamunkájú vállalkozók szervezettségének is. A meglévő nagy ellentétes gazdasági egységek közé oda kell állania ennek a középalkulásu nagy gazdasági egységnek is. A kisipar és középipar egyénei így védhetik meg magukat a felszívó,

vagy elszegényítő hatások alól, ha nagy gazdasági szövetséggel segítik egymást a kétfelől jövő zilálásokkal szemben.

Ha így megmaradnak, a dolgozó társadalomnak adnak hitet, s a szegénységbe lökött munkásságnak adnak új felvívó s elhelyező területet. Tehát a társadalom legvérzőbb kérdéseit fogják megoldani a nagy önzések ellenében. Tömegeket emelnek föl jólétbe, s a maguk családiassága tömegeknek lesz az életparancsává. Méltó földadást és méltó jövődőt ez annak a társadalmi középrendnek, s benne annak az iparosságnak a számára, melynek a múltban is megvolt az a nagy érdeme, hogy uri rendek hatalmaskodásából az emberiséget fölszabadította. Folytatni kell ezt a fölszabadítást.

Ezzel az óhajattal üdvözljük az aradi iparosgyűlést.

Belgium moratóriumot kap

(Páris.) Washingtoni jelentések szerint a belga adósságok ügyében kiküldött delegáció Theunis vezetésével megérkezett. Hír szerint a tárgyalások alapelve a Dawes-terv lesz, tehát a törlesztés kilencvenkilenc évre három százalékos kamattal engedélyezték. Bár ezt nagyon ellenzi a szenátus, melynek az a véleménye, hogyha évente többet kérnének, úgy Belgium kevesebbet fordíthatna hadikészülődésekre. Az adósság összege négyszáztizennyolcmillió dollár. A Morning Post szerint Belgium állítólag öt-tíz évi moratóriumot kap.

A nagyhatalmak megegyeztek Kína fölött

(Páris.) Az Egyesült Államok és a Kínában érdekelt többi hatalmak befejezték a legutóbbi kínai események következtében szükségessé vált tárgyalásokat és az ezek alapján létesített megegyezést a delegátusok alá is írták. A megegyezés magába foglalja Kína integritásának, a szabad kikötőknek s a kínai bevételi válmoknak a kérdését. Pekingi jelentés szerint ott nagy monarchista összeesküvést fedeztek fel, amely nyolc tartományra terjed ki. Az összeesküvés okmányait megtalálták a volt császári palotában.

Elfogadták az angol költségvetést

(London.) Az alsóház utolsó ülésén harmadszori olvasásban elfogadták a költségvetést és pótköltségvetést. Collins liberális képviselő ezzel kapcsolatosan interpellációt terjesztett be és nagyobbat takarékoságra kérte a kancellárt és követelte, hogy a nemzetvédelmi költségvetést százhusz millióról nyolcvan millióra szálítsák le. Az alsóház üléseit a költségvetés elfogadása után november 16-ig elnapolták.

Megindult a francia offenzíva

(Páris.) A francia csapatok Fezből érkezett jelentések szerint Uergától északra megkezdték az offenzívát. Az előnyomuló csapatok elérték a folyó északi partján levő hegyeket és az ellenség ellenállása dacára győzelmesen folytatják előnyomulásukat. Uezan környékén sikerült fekelő csapatok számos osztagát bekeríteni. A hírek háromszáz halottat hagytak hátra.

(Páris.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint Elatras pasa, a szíriai druzok vezére Seipanál megtámadta a francia gyarmatkatonaságot és a kifejlődött ütközetben egész Efráig visszaszorította. A francia csapatok Haurant kiűrtették. A druzok több tankot, géppuskát, árut és repülőgépet zsákmányoltak. A visszavonuló francia csapatok kénytelenek voltak nemcsak fegyvereiket, hanem élelmiszert is megrakott tevéiket is hátrahagyni. Damaskusba eddig kétszázötven sebesült érkezett. Az újabb hírek aggasztónak mutatják a helyzetet.

Munka kell, tiszta és kemény

Beszélgetés az országos iparösszövetség ügyvezető elnökével

— Az Újság kiküldött munkatársától —

(Arad.) Az állomástól, a Szabadságteret is ide számítva, csaknem a másik városszélig egyenlő hosszú, széles főúca: ez Arad főútja. A nagy utcától jobbkézre sűrű uccahálózat, itt békés, csendes családi házak, iparműhelyek, lateiner irodák váltják egymást. Itt él és dolgozik a város izomtömege, hogy a feldolgozott élet uccák hajszálerein a nagy artériába ömöljön át és innen vissza tovább keringjen a testben. A nagy artériától balkezre mindjárt itt van a Marospart. Véges végig árnyékos liget, itt szórakozik, kacag, felejt, holnapi munkához új erőt gyűjt a város. Valahogyan jó renddel van itt elosztva minden, hogy ne legyen olyan exkluzíven hűvös, mint Kolozsvár és ne olyan felszínesen lüktető, csillogó üvegfontyokkal vakító kicsi Páris, mint a gaminkedvű Várad. Pedig Váradnak is, Aradnak is más-más vonalon, de egy a rendeltetése. Amaz a hegyvidék és az Alföld közvetítő állomása, ez a józanul ipusztvási Temesvár és a széthányt karokkal álmódó Csaba között összekötő gőcpont. Változhattak országhatárok, a dolgoknak rendeltetését térképszabók ollója nem tudja átszabni. Legfeljebb annyi történt, hogy a két város ma nagyobb hinterlandra támaszkodik. Arad is, Várad is, ma egész Romániát közvetítik és képviselik Nyugat felé és a Nyugatot Románia felé. Ma még határszéli bizalmatlanságok akadályai annak, hogy ez a szerep száz százalékosan kifejezésre jusson, de a holnap eljövetele hatóságok átmeneti intézkedéseivel, szigorított ostromállapottal, cenzúrával, vizumkényszerrel sokáig feltartóztatni már alig lehet. Erdemesnek, vagy szükségesnek pedig éppenséggel nem mondható.

Ezért más a mintavásárok jelentősége Kolozsváron, Temesváron és más Aradon. Más a színük is. Kolozsvár és Temesvár centrumok, Arad közvetítő állomás. Kolozsvár és Temesvár kicsit mindig is féltékenyek lesznek egymásra, Aradra mindkettő féltékeny. Pedig Arad nem fog hegemoniákat elragadni, inkább közvetít, kiegyenlít, kondenzál és eloszt értékeket és érdekeket, praktikumokat és érzelmeket, a bőséges, okosan gazdálkodó Bánság és a sovány, eszmék és hevületek lázában lobogó szemű Erdély között. Ezért lehetnek Aradnak külön gazdasági, politikai, irodalmi kezdeményezései, mert két irányból tompaszögbe futó vonalak metszéspontján áll s a két komponensből megtudná rajzolni az eredőt. Középut, középipar, középkereskedelem, közép művészet anélkül, hogy a közép alatt középszeret értenék.

Mobile Reinhart

A vásárra felgyűlt tömeg hullámszik a nagy főúton, ahol kirakatok hívogatnak, kávéházak, cukrászdák könyökölnek ki az aszfaltra s cégtáblák próbálják tulharsogni egymás színeit. Nehány lépésre innen csendes kis ucca irodájában ezalatt Reinhart Gyula butorgyáros, az országos iparösszövetség ügyvezető elnöke és Szuppár Samu, volt marosvásárhelyi főügyész, a szövetség főtitkára, buzgó munkába merülve dolgoznak a vásárnapi iparoskongresszus előkészítésén. Csak tegnap zajlott le a gazdák országos nagygyűlése, de a most következő iparoskongresszus ennél sokkal népesebbnek ígérkezik. Az elnöknek érkezése sincs rendelkezésünkre állani itt.

— Legyen szerencsém az irodában, Bulvardul Regina Maria 18.

A vásárra felgyűlt tömeg tarkán hullámszik a főúton, az idegen figyelmét megkapja a nézni és látnivalók egybefolyó sokszínű forgataga. Míg a földszintmagasságban megállt az egyenesen előnyuló vaskaron nyugodt betűkkel csak a két szót hirdető tábla: *Mobile Reinhart*.

Egy román szó és egy német. Magyarra fordítva ezt jelentenék: tiszta és kemény butorok. Nem tudom hogyan és nem tudom miért, hallomásokból és végig nem gondolt gondolat-sorokból, a felirat vizuális szuggessziójából, gyermekemlékeimből és felnőt, tétova iránykereséseimből valahogyan, nagyon élesen kirajzolódott bennem egy statáriális ítélet. Ti nagy, háboruk hátán, vérpárából és löporfüstből összegyűlt koncernek és trösztök, Stinneselek,

Castiglioniok, ipargrófok és valuta hercegek, össze fogtok történi, le fogtok omlani, ahogyan némelyek már le is omlottak közületek az első harsonaszóra, mint Jerikó falai. Földrendülések, égzendülések közepette recsegnek az eresztékek, a hadianyagból összerótt gerendák, a papírmaséból hirtelen felhúzott falak, a papíros-valutával cserepezett tetők. De ime a vaskar milyen nyugodtan, milyen egyenesen, milyen biztosan tartja ezt a táblát a két súlyos szóval: *Mobile Reinhart*. S tovább cseng bennem, szimbólumául a maradandóan értékesnek az aradi gyáros magyarra fordított neve: *tiszta és kemény, tiszta és kemény*. A gyémánt ilyen.

Az iparosok vezére

Nem is uccai üzlet, nincs portékája a kirakat számára. Nincs tizenöt előszoba, nem ülnek a párnázott, szentek szentjét rejtő vezéri ajtók előtt szobák hosszú során át al-, segéd-, közép-, fő- és főfőtisztviselők, cerberusai Legfőbb nyugalmának. Nemes vonalú, nyugodt stílusú butorok állanak őrt az üveges skontroló előtt, melyen belül egy szakállal benőtt, szögletekbe-futó arc fordul tiszta, átható szemmel a belépő felé. Alacsony emberke, de a vállalai szélesek, a homloka tiszta s a tekintete biztos. Jó ötvenes lehet. Vele szemközt a másik asztalnál egy fiatalember, némán hajol a maga dolgai fölé. A fia. Sehol egy szolga, sehol egy szolgálatkész „paancsojjon kiemásson” segéd. Csak nagy, csöndes termék, a termekben nemes vonalú, tiszta stílusú butorok. Butorok, aminőket a tiszta és kemény iparosok mindig is gyártottak Aradon, ha jól tudom generációkon keresztül. Itt jó kezekbe került az ország iparostársadalmának vezetése. Tiszta és kemény kezekbe, amelyek ismerik és nem röstellik a munkát.

— A szövetség ügyeinek mai állásáról szeretnék felvilágosításokat kapni az elnök urtól?

— A szövetségünkről? Ó az még nagyon embrionális stádiumban van. Mindössze negyvennyolc taggyűlés 15—16000 taggal. De alig három hónapja vetjük át itt Aradon a munkát. S mindjárt a kongresszus előkészítéséhez kellett fognunk.

— És milyen kilátásai vannak, elnök ur, a további szervezkedésnek? Sikerül majd bevonni a csatlótt területek valamennyi hivatalos és nemhivatalos iparos érdekképviselőjét?

„Csak iparospolitikát akarunk”

— Mi dolgozunk kérem. Most a kongresszus megadja további magatartásunk irányvonalait. Azután összeül a választmány, kidolgozza a munkatervet. A többit meglátjuk. Az idők mindenesetre neheznek. A kívülről jövő nyomás szorosabban egymáshoz tapasztja az együvé-tartozókat. Ez siettetni az eredményt.

— És nem tartják elérkezettnek az időt elnök urék egy céltudatosabb iparospolitika beindításának?

— Erről van éppen szó. A kérdésnek magam vagyok az előadója a kongresszuson. Jönnek a munkakamarák francia mintára. Lehet, hogy jó intézmények. De azt hiszem, a nyugaton inkább villámháritónak szánták, hogy eltompítsák az egyre hevesebb bérharcok életét. Nálunk is ez lehet a cél, de itt megbomlanak a régi kipróbált keretek. A regátban nem volt meg az ipartestület, onnan nem láthatják, mit jelent az, eltörölni máról-holnapra egy ilyen intézményt. A munkásság szakszervezetei tovább fognak élni. Ezek magánjellegű tömörülések. És mi lesz a munkakamara? Jobb esetben az, amivé a munkáspénztárakat tették élettelen bürö, amely mellett elhalad az eleven élet. Sok jó színekura politikai kegyenceknek s az érdekelteknek egy adóteherrel több. Rosszabb esetben: új csatatér, amelyen a politikai pártoskodás kedvére ki-csatározza magát. Jönnek a községi választások, amelyeken megint a politikai pártszervevények kerülnek egymással szembe. Nekünk pedig *nincsenek pártérdekeink, csak iparos-érdekeink vannak*. Mi csak iparospolitikát akarhatunk.

Kis gondolkodás után folytatja:

— Aradon van kétezer iparosválasztó. Nem nagy tömeg, de tömeg. Egy embert, két embert

behozhat a maga képviselőjére. Iparost, nem pártembert. Aki a városi ügyekben nem pártok nevében emeli fel a szavát, hanem kizárólag az iparosság nevében. És így kellene lenni ennek mindenütt. Nekünk a munka kedvező előfeltételeinek megteremtésére van szükségünk.

— És nincsenek bajok a nemzeti különbségekkel?

— A szövetség minden iparosalekulat egyforma szeretettel zár keretei közé. Vannak — kevesen — tulzó nacionalisták. Ezek itt Aradon alig vannak többen kétszázánál. Külön is megszervezkedtek, de azért a mi egyesületeinknek is tagjai. Hovatovább — hiszem — mindnyájan felismerjük, hogy a jelszavak szétválasztó erőfeszítéseivel nagyobb erő az, ami a létfontosság érdekeinek közösségével kapcsol egymáshoz.

Most rajtam volt a vallástétel sora.

— Ebben a munkában az iparosság mindig maga mellett fogja találni az *Újság*-ot.

Vissza a tiszta kuthoz!

A nagy artérián tovasodor a jobboldali hajszálerekből egy folyamba torkolló vérhullám. Bennem a hallottak és a belélegzett áramlanak, gyűlő, széjjelfutó, itt-ott kristályosan kifejeződő gondolattestecskéiben. Ez az: tiszta és kemény. Jó ebben a kavargó, könnyű kézzel színezett forgatagban tudni egy biztos nyugalommal kinyújtott kart, mely az ucca tulzó oldalára mutat. Arra kell menni, arrafelé van a butoriparosok kiállítási pavillonja. Ott látható kérem az eredmény.

Egyszerű asszociáció: butor-otthon. Otthon — meleg fészek — család — megújuló munkakedv — gond — nem vabankot játszó, szédítő és szédélgéssel határos kockázat — munka kell, szívós, céltudatos — összefogás a becsületes munkafeltételek biztosítására. Munka kell, tiszta és kemény. Munka kell, ahogyan nemzedék nemzedéknek adta át a tapasztalatot kiforrott tudást, mely az új stílusvonalakba is beépíthető s ami nélkül potemkincifraság minden: szabadság, liberalizmus, demokrácia, szociálpolitika, kultúra és gazdaság és tudomány. Vissza kell térni a kuthoz, amelynek vizébe ártó miazmak nem kerülhetek. Vissza a gyémántbányába, amelynek méhe tiszta és kemény gyémánttal és nem hitvány karccal fog fizetni.

Munka kell, konok és egyenletes, következetes és kitartó. Munka kell, tiszta és kemény.

(szj.)

Valódi perzsaszönyvegek

2 leszállított árban.
Kaphatók részleteire is.
Sternbergnél, Oradea-Mare.

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO,
VÁSZON RUHAK

NEUMANN M.
CÉGNEL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

Fundatia Culturală „Principele Carol” SZINKÖR-MOZGÓBAN

Vasárnap, hétfőn és kedden, aug. 9—10 és 11-én

Pattés Patachon

játszik

A nevető ö-ökösök

szencziós vígjátékban

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. Hétfőn és kedden csak két előadás 3 és 5 órakor.

Szerdán: Tavasz ébrenés. Dorian film fut!

FARMODONT
FOCKRÉN

Lovasrohammal szórták szét Jasiban a tüntetőket

Bukarestben október 1-én nyitják meg az egyetemet. A kormány erélyes intézkedései a bukaresti rendzavarások megelőzésére

— Az Ujság tudósítójától. —

(Bukarest.) A fővárosi egyetem tanácsa tegnap este ülést tartott az egyetem jövő évi tanmenetének megállapítására. Mindenekelőtt elhatározták, hogy az egyetemi előadásokat október 3-án kezdik meg. A beiratások már szeptember közepén megkezdődnek. Foglalkoztak továbbá az előadások rendjének a biztosításával is és elhatározták, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel elejét veszik minden zavargásnak és az egyetemi oktatást veszélyeztető mozgalmaknak. Ebben a kérdésben még behatóbb tanácskozások lesznek.

A fővárosban az hír terjedt el, hogy az antiszemita diákok Bukarest egyik nyári kert-helyiségében közlebről nagygyűlést rendeznek és erre a prefektus engedélyét is megszerezték. Tatarescu miniszter egyébként újabb szigorú utasításokat küldött a prefektusoknak. A veszélyeztetett zónákban a prefektusok speciális ut-

mutatásokat kaptak. A jasi prefektust a miniszter személyesen felelőssé tette a fejleményekért.

A jasi törvényszék egyébként szintén tegnap ítélkezett a legutóbbi zavargások tettesei fölött. Grigovszky nevű zsidót, aki egy csendőrt megütött, tíz napi fogházra, Moca és Sargu diákokat két havi fogházra, a Mihailescu liceum több növendékét tizenöt, illetve tíz napi elzárásra ítélték. A vádlottakat Cuza professzor védte, aki két órás beszédében hangsúlyozta, hogy azok a bűnösök, akik a zavargásokat provokálták.

Az ítélet kihirdetése után a diákok tüntetni akartak az uccán, de a készenlétben levő lovasság rohamot intézett ellenük és szétszórta őket. A rend minden nehézség nélkül hamarosan helyreállott.

A kilencvenéves Ferencz József püspöknél

Emlékezik a világ egyetlen unitárius egyházfejedelmére. Az unió kimondásakor együtt tüntetett az ablakbeverőkkel

— Az Ujság tudósítójától. —

(Kolozsvár.) A Kossuth Lajos uccai öreg ház fölött egy régi lovagrend címerének töredéke figyelmeztet: ami ezen a kapun belül van, az több, mint a mai élet: tradíció, nemes multak tűnő képsorozatai, történelem. Ez a világ egyetlen unitárius egyházfejedelmének ódon rezidenciája.

Az ősz egyházfő, Ferencz József, ma ünnepli születésének kilencvenedik évfordulóját, nemcsak az erdélyi magyar társadalom, hanem, mondhatni, az egész művelt világ érdeklődése mellett. Az öt világrészen szétszórta élő unitáriusok egyforma szeretettel gondolnak a püspök magas életkorában is nem lankadó nagy munkásságára, emberi kiválóságaira s egy véletlen dátumtévedés következtében már a tavaly elárasztották szerencsekívánataikkal, kilencvenedik évfordulója alkalmával. A püspök felesége Gyergyai Anna nagyszony egész sereg kötetet mutat azokból a levelekből, melyeket Angliából és Amerikából hozott a posta.

Mikor az Uniót kimondták

— Mit mondhatnék? — mondja az ősz egyházfő, jellemző kézlegyintéssel, amint szemben ül a veranda egyik fonott nádszékében. Az unitárius könyvtárban jelent meg pár feljegyzésem azokból az időkől, mire vissza tudok emlékezni. 1835 augusztus 9-én születtem, nemde bőven lehetnek emlékeim? 1941-ben, hat éves koromban hoztak és adtak be szülőim a kolozsvári unitárius kollégiumba; az 1848. évi mozgalom az iskolában ért. Emlékszem, hogy amikor a Redoutban tartott országgyűlésen az Unió kimondatott, milyen hatalmas élményekkel jártuk végig az uccákat, hány-szor törtük be azokat az ablakokat, melyek nem voltak kivilágítva.

Valaki újságolta: este szerenádot kap az ősz egyházfejedeleme.

— Hallod? — Szerenádot fogsz kapni — simogatja meg gyengéden a püspök asszony.

Az ősz püspök mosolyog: ritkán szokott, ritkán lehet alkalma hozzá, de ez az enyhe derű, ez a nyugalmas szív hóféhr békessége.

A vásárhelyi csata előtt

— Amint visszaemlékezem, — folytatja a visszaemlékezőit. — tizenhárom éves voltam, midőn a diákok katonai oktatást nyertek, a kollégiumban, mint én is, odahaza a falusi legényeket egzemérozta, ahogy itt láttam. Ekkor történt egy incidens a faluban. A hírünk beelött az egyik román gazdába a szántásnál: nekem menekülnöm kellett. Agyagfalván keresztül szöktem nővéremhez Hidvégre s így láttam a székelység első nagygyűlését, a marosvásárhelyi csata előtt.

A püspök elrövedezik: mennyi, mennyi kép lebeghet el most a szemei előtt?

— Szép volt, midőn osztrák tiszték esküdtek fel a magyar lobogóra: ez a kép mindig emlékeze-

temben marad. De épp úgy szemeim előtt áll most a sepsiszentgyörgyi szomorú kép is: egy áruló úszó kivégzése...

„Vannak szebb emlékeink...”

— Talán ne is beszéljünk erről, — szól közbe a Nagyszony: vannak szebb emlékeink is tán, ennél a véres eseménynél...

Táviratokat hoznak. Így megy ez ma egész nap. Bethlen Balázs, Bethlen Zsófia, Kenessey Béla Balassagyarmatról üdvözlők lenné az egyházfejedelmet.

— Így megy ez már két napja, — mondja az aranyos püspök asszony: kedvesek az emberek, hogy gondolnak reánk...

A jelen

A tornác meglehetősen mozgalmas. Magastermetű, eleven szemű ur megy át rajta: Hosszu Márton festőművész, aki a püspök rendkívül sikerült portréját csak most fejezte be, sőt már angolnyelvű levelezőlapok is készültek belőle. A püspök kissé fáradtnak látszik: szokatlan e csendes, nyugodt boltozatok alatt az ünnepi sürgős-forgás. Pedig októberben újabb ünnepség áldása száll a házra, akkor ünnepli a püspök házasságának évfordulóját. Frigyüket hat gyermekkel áldotta meg az ég, akik közül egy leány egészen ifjú korában, Akos mint Kisküküllő megye főügyésze és Gyula, erdőtanácsos, már meghaltak; de itt él Kolozsváron ifjú Ferencz József dr. ügyvéd, a Szövetkezetek szövetségének igazgatója és két leánya: Sári László főügyész és néhai Végh Mihály unitárius püspöki titkár özvegye és a püspöki pár számos unokája.

Az egy Isten templomának harangjai holnap ünnepi szóra csendülnek: s a győnye harangszóra szeretetteljes tisztelettel fog felfigyelni az egyistenhívők kicsiny, de összetartó hitfelekezetével együtt minden magyar Erdélyben.

Az ünnepségek sorrendje

A társadalom és az egyházak minden rétegéből olyan elementáris erővel nyilvánul meg az érdeklődés az unitárius egyház ünnepe iránt, hogy az unitárius püspök kilencven éves születésnapja az egész társadalom ünnepe lesz. Eddig a református egyház üdvözlő küldöttsége, amelyet Nagy Károly református püspök és gróf Bethlen Ödön főgondnok vezet, a római katolikus státus küldöttsége Matskassy Pál státusi alelnök vezetésével, a Magyar Párt küldöttsége, az E. M. K. E. gróf Béli Kálmán vezetésével. Az Erdélyi Irodalmi Társaság Dózsa Endre elnök vezetésével, az Erdélyi és Bánáti Ujságíró Szervezet dr. Paál Árpád elnök vezetésével jelentette be részvételt az ünnepségeken, valamint a Piarista-rend, a Szent Ferenc-rend, az összes kolozsvári hitfelekezetek, a Hangya, az Erdélyi Múzeum Egylet és a Magyar Kaszinó, Nagy küldöttségek érkeznek az ősz püspök tisztele-

tére az ország minden részéből. Torockó, Alsóajara, Székelykeresztúr, Várfalva, Kolozs, Magyarsovát stb. egyházközsegek népe mind küldöttségileg fogja üdvözölni a jubiláló főpásztort. Az ünnepség vasárnap délelőtt háromnegyed 10 órakor kezdődik az unitárius templomban a következő sorrendben: 1. Kezdetének: Élő Isten egybegyűltünk. (5. sz. ének). 2. Közének: Áldott az Ur, a mi Istenünk. (214. sz. ének). 3. Imát mond: dr. Boros György főjegyző. 4. Schubert: „Aria”. Szólók ének- és zenekarra. Előadja a Magyar Zenekonzervatórium ének- és zenekara, Rezik Károly igazgató vezetésével. 5. Egyházi beszédet tart: Józán Miklós magyarországi püspöki vikárius. 6. Le Beau: Részlet „Ruth” oratóriumból. Előadja a Magyar Zenekonzervatórium ének- és zenekara, Rezik Károly igazgató vezetésével. 7. Üdvözlések. 8. Ferencz József püspök köszöntő beszéde. 9. Bezáró ének: Erős várunk nekünk az Isten. (199. sz.) Délután fél két órai kezdettel nyilvános bankett lesz az unitárius kollégiumban, melyre Hadházy Sándor egyházi pénztárosnál szombat délig lehet jelentkezni.

— Románia szenior uszóbajnoksága. Szombaton délután rendezte meg a városi strand fürdő uszómecénájában Románia szenior uszóbajnokságait a kolozsvári kerület uszó szakosztálya. Legtöbb versenyszámot a nagyváradi Törekvés nyert meg. Az elért eredmények általában közepeseknek mondhatók. Részletes eredmény: 100 m. gyorsúszás. Bajnok: Felicides Béla Nv. Törekvés 1. p. 18.3 mp. 2. Csizsár MSE. 3. Schulmeister MSE. 1 és fél m. nyerve, 1 m. harmadik. 100 m. oldalsúzás. Bajnok: Bergesz (Gloria CFR.) 1 p. 27 mp. A többi versenyzőt diszkvalifikálták. 100 m. hátúszás. Bajnok: Devich Dezső (Törekvés) 1 p. 34.3 mp. 2. Asztalos II. KAC. 3. Csizsár MSE. 4 m. nyerve, 2 m. harmadik. 200 m. gyorsúszás. Bajnok: Felicidesz Béla (Törekvés) 3 p. 07.3 mp. 2. Bergesz (Gloria CFR.) 3. Schulmeister (MSE.) 1 m. nyerve, 3 m. harmadik. 100 m. hölgyúszás. Bajnok: Snjarits Makicza KAC. 1 p. 49 mp. 2. Hecht Éva KAC. 3. Riczi Irén. 3 m. első, 6 m. harmadik. 200 m. mellúszás. Bajnok: Felicidesz Lajos (Törekvés) 3 p. 38.2 mp. 2. Péntek KAC. 3. Ormos KAC. 8 m. nyerve. Az első 50 méterig Németh Gloria vezet, majd feladja. 3 × 50 m. gyorsúszó staféta: 1. Marosvásárhelyi SE. Donner, Csizsár, Schulmeister) 1 p. 50.2 mp. 2. Gloria CFR. 3. Haggibor 12 m. nyerve. Az MSE. Csizsár és Schulmeister. Szép úszása révén biztosan győz. 500 m. gyorsúszás. Bajnok: Bergesz (Gloria CFR.) 9 p. 20 mp. 2. Pollák (Törekvés). 3. Bányay R. KAC. 20 m. biztosan nyerve. 25 m. harmadik. 3 × 50 m. vegyes staféta. Az első futamban a Törekvés és az MSE. 1 p. 56 mp. alatt holtversenyben ért a célhoz. A megismételt versenyben. Bajnok: A Törekvés csapata (Lánczy, Devich, Felicidesz B.) Az MSE. előbbindulás miatt az első váltás után leállott. 3. KAC.

* Antikvitások, műtárgyak, porcellán, üveg, ezüst, ékszerek, szőnyegek stb. értékesítése érdekében a „Nyugdíjasok Szövetkezete” szeptember hó elején kiállítást rendez, melyre eladó tárgyakat bizományba vesz. Bejelentések Jókai ucca 23. sz. alatt a régiség-üzletben elfogadtnak e hó folyamán.

Nagy harisnyavásár,
mélyen leszállított árakkal

BLATT

FŐTÉR 13.

Kötött harisnya minden színben	L 25
Flohr harisnya minden színben	53
Musztin harisnya divat színekben	69
Cérna musztin minden színben	98
Selyem pátol minden színben	125

Divatkesztyűkben és kötött-
árakban óriási választék!

Legjobb harisnyák csak
BLATT-nál kaphatók!

Tisztujítás a kolozsvári vendégipari munkaadóknál

— Az Ujság tudósítójától. —

A kolozsvári vendégipari munkaadók pén-tek délután négy órakor az iparkamara diszter-
mében tartották meg ez évi közgyűlésüket Leutey
M. bukaresti központi szövetségi elnök elnökléte
alatt.

Leutey M. elnök rövid elnöki megnyitója
után Lázár titkár számolt be a kolozsvári ven-
dégipari munkaadók szövetségének múlt évi mű-
ködéséről, mely főképpen a vendéglősök egzisz-
tenciáját fenyegető csapások kivédésében merült
ki. Jelentésében felemlítette, hogy az adókövető
bizottságok nem a jövedelem arányában, hanem
majdnem minden esetben öltetszerűleg állapítot-
ták meg az adót. Az üzleti könyvek hiteles adatait
nem vették figyelembe s ennek következménye az,
hogy a vendégiparosok az adók terhei alatt ros-
kadoznak. Hasonló terheket jelent a községi adók
tulzolt mérvű alkalmazása, a zeneadó, mely a
vendégek mulató kedvéért a tulajdonost bünteti,
a rendőri közegek állandó molesztálása, amely
már olyan arányokat ölt, hogy a vendéglősök
existenciáját fenyegeti.

A titkári jelentés e részéhez Kassai Károly
is hozzászólt. Felemlítette, hogy a város terü-
letén iparengedéllyel bíró, de italmérsi engedély
nélküli korcsmák vannak, amelyek — minthogy
adót és illetéket nem fizetnek — rontják a keres-
eti lehetőségeket. Megállapította, hogy a korcs-
mák és kisebb vendéglők a vasárnapi munkaszü-
netről szóló rendelkezéseket nem tartják be és
zárt ajtók mögött italt mérnek. Legnagyobb sére-
lemnek azonban azt tartja, hogy a bodegák női
kiszolgálásra rendezkedtek be. Szóvá tette még
beszéde végén a Kolozsváron elszaporodott kifő-
zéseket, amelyek mind iparengedély nélkül mű-
ködnek. Kérte a szövetség vezetését, hogy eze-
ket az anomáliákat szüntesse meg.

A titkári jelentés, költségvetés és zárszám-
adás elfogadása után a titkár a vasárnapi mun-
kaszüneti törvény rendelkezéséről, az italmérsi
törvény ügyének az állásáról, a kamarai és köz-
ségi választásokkal kapcsolatos szervezkedések-
ről számolt be s azután a tisztikar lemondása kö-
vetkeztében az új tisztikar megválasztására ke-
rült a sor. A közgyűlés a legnagyobb érdektelen-
ség jegyében zajlott le. Jóformán alig volt hatá-
rozatképes s ennek volt köszönhető, hogy egy
klick meglepetésszerűleg Tuffli Richard cukrászt
választotta meg egyik alelnöknek, valószínűleg
azért, hogy mint adókövető bizottsági tag, a ku-
lisszák mögött állandóan a vendégipari munka-
adók érdekei ellen dolgozott. Megválasztása az
ipartársulat józanul gondolkozó tagjait annyira
meglepte, hogy elhatározták a szövetségből való
kilépésüket és új egyesületbe való csoportosulá-
sát. Valószínűleg ez magyarázza meg azt is, hogy
Meheleán Péter, az eddigi ügybuzgó elnök, min-
den tisztségéről lemondott.

Gőzfestőde! ÁRVAY ANTAL Gőzfestőde!

Gőzre berendezett festődeje (TIMISOARA Str. D. Vaca-
rescu (Bem-utca) 20. kifogástalanul
fest selymet, gyapjút és pamutfonalat, egyszerűen fehérít

Dr. Biró gyógyszerész átköl-
tözött a Piața Unirii 6.
szám alól a Piața Unirii 4. szám alá.
(Mátyás király-tér)

MINDENKI MINDENÜTT CSAKIS
ELŐPATAKI VIZET
KÖVETELJEN.

**BÁRD, MORAVETZ, NÁDOR ÉS
RÓZSAVÖLGYI** kaphatók
albumok 180—200 lej vala-
mint az összes zeneművek **KIRÁLY JÁNOS**
zeneműkereskedésében, Főtr 15 sz. (Plebánia-épület)
Legkedveltebb operák 80—100 lejig

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS

LŐRINCZ & TÓTH
CÉGNEL.

Elmérgekedett a bolgár-görög viszály

Görögország nagy hadikészülődéseket tesz. Cankoff ellenforradalmi kormánya lemond (?)

(Szófia.) A görög-bolgár konfliktus mind nagyobb
méreteket ölt. Ugy látszik, hogy két ország között el-
kerülhetetlen a fegyveres összecsapás, vagy talán in-
kább — hiszen a lefegyverezett Bulgária hadereje még
a belsőrend fenntartására sem igen elegendő, nemhogy
a határok megvédésére — a görög csapatoknak Szó-
fiába való bevonulása.

Két görög kereskedőt gyilkoltak meg. A bolgár
hatóságoknak még alig volt idejük a nyomozás meg-
kezdésére és Görögország máris nagy csapatösszevo-
násokat eszközölt a határon és gépfegyvereket ren-
delt óriási mennyiségben az olasz fegyvergyárakban.
A legújabb jelentések szerint a görög kormány a leg-
szigorubb és legigazságosabb ellenrendszabályt fo-
gadtatott: a kóutasítást, Tráciából és Macedoniá-
ból tizenhatszáz bolgár családot utasítanak ki, sze-
gény és ártatlan embereket, akiknek máról-holnapra
kezükhöz kell venni a vándorbotot azért, amiért Görög-
ország mindenképpen okot keres Bulgária megtáma-
dására.

A helyzet súlyosságára való tekintettel bolgár po-
litikai körök igen komolyan foglalkoznak a kormány
átalakításának gondolatával. Ez az átalakítás abszolút

szükségességgnek mutatkozik. A jelenlegi többség tag-
jai is hasznosnak vélnék, ha a Cankoff-kormány visz-
zalépne. Ezzel a túlfeszült politikai atmoszférában
enyhülés következhetne be és koncentrációs kormány
alakulna a demokraták vezérének, Lanesoffnak vagy
esetleg egy másik mérsékelt vezérnek elnökléte alatt.
Hír szerint az angol és a francia kormányok, amelyek
sohasem kívántak beleavatkozni Bulgária belügyeibe,
barátságosan javasolták Cankoffnak, hogy lépjen a ki-
békülés útjára és vessen véget az erőszakosság poli-
tikájának.

Ujabb távirat szerint a bolgár politikai körök
megvannak győződve, hogy a bolgár-görög konfliktus
rövid idő alatt elsimul. Abban az esetben azonban, ha
a görög kormány nem elégszik meg a Bulgária részé-
ről felajánlott elégtétellel, a bolgár kormány a Nép-
szövetséget fogja felkérni a döntésre. Ennek tulajdo-
nítható, hogy a görög hivatalos lap legutóbbi számá-
ban kijelenti, hogy Görögország jegyzéke nem bír ul-
timátum jelleggel. A határna csupán azért küldöttek
csapatokat, hogy ezek bizonyítsák a Bulgáriában levő
görög alattvalók sorsa iránti érdeklődésüket.

Uj maximális árak Kolozsváron

Husz-harminc százalékkal olcsóbbodnak az élelmiszerek. Rendőri eljárás indul az árdrágítók
ellen. Nem hagyták jóvá a gázárak emelését

(Kolozsvár.) E hó elején a város tanácsa
értekezletre hívta meg a kolozsvári malmosok,
mészárosok, lisztkereskedők és vendégiparosok
képviselőit, hogy az új maximális árak meg-
állapítására vonatkozó véleményeiket meghall-
gassa. Mint akkor közöltük, a lisztkereskedők a
mult hónapban érvényben levő kenyér- és liszt-
árak változatlan hagyását, a husiparosok a
borju- és sertéshus árának felemelését kérték.
A vendéglősök pedig csak abban az esetben
kérték az éttermi cikkek árának felemelését, ha
a husneműek ára is emelkedni fog. A tanács
igen nehéz helyzetben volt, mert a lisztkeres-
kedők kérése némileg indokolt volt, amennyiben
igen sok drágán vásárolt liszt van még rak-
táron, melynek más városokban való értékesi-
tését a tanács megtiltotta. Nem állítottak valót-
lant a mészárosok sem, mikor azt hangoztatták,
hogy az élőállat, különösen pedig a sertés ára
nagy mértékben emelkedett s ennek arányában
áremelést kértek. Szemben az áremelési kérés-
sel ott állott az élettél viaskodó lateinerek
tömege, akikre minden áremelés rendkívül
súlyos terheket ró.

Tegnap tanácsülésén, közel tíz napi tőp-
rengés után a lateinerek javára döntött a vá-
rosi tanács, mikor minden élelmicikk árát 20—
30 százalékkal leszállította. Legfontosabb ter-
mészetesen a kenyér és liszt árának megál-
lítása, mert ezt egy háztartás sem nélkülöz-
heti. A hus még elmaradhat, de már a min-
dennapi kenyérnek nem szabad hiányozni.

A tanács tegnapi áremegállapítása szerint,
amely hétfőn, tizedikén lép életbe, a lisztárak a
következők: A malomban; husz százalékos ki-
őrlésű barna liszt 10, harminnyolc százalékos
kiőrlésű fehér liszt 14, 18 százalékos nullásliszt 17,

tizenöt százalékos 2-es főzöliszt 15 lej kilo-
gramonként. A malmok kilonként ez árakon
felül szállítási költség címén még 75 banit szá-
míthatnak fel. Lisztkereskedőknél detailban a
barna lisztnek 12, közepes barna lisztnek 15,
főzölisztnek 17, nullás lisztnek 19 lej az ára,
hozzáadva kilonként 25 bani csomagolási költ-
séget. Viszontelárusítóknál az összes lisztajták
egy lejjel drágábbak.

A husneműek árait is leszállította a tanács.
Hétfőtől kezdve a marhahus 26—28, borjuhus
28—30—32, disznóhus 42—46, haj 64, zsir 72,
szalonna 51—60 lej kilonként.

A vendéglőben kiszolgáltatók élelmiszerek
ára aszerint, amint azt I., II. vagy III. osztályu
éttermekben szolgálják ki, a következők: Hus-
leves 4—350—3, zöldségleves 5—450—4,
marhahus körzettel 14—12—10, főzelék marhahus-
sal 14—12—10, sertéshussal 18—16—14, borju-
sült 22—20—18, marhasült 18—16—14, sertés-
sült 25—22—20, borjupörkölt nagy adag 18—
16—14, kis adag 10—9—8 lej. Főtt tészta 10—
9—8 lej. A többi ételneműek ára nem változott
meg.

A tanácsnak elhatározott szándéka, hogy
az élelmiszerekkel üzött uzsoráskodást minden
erejével megakadályozza. Erre való tekintettel
az új maximális árakat közölte a rendőrséggel
és ügyességgel azzal a felkéréssel, hogy a
tudomására jutó ártatlanságokat szigorúan torolja
meg.

Ugyancsak a tegnapi ülésén vette tárgyalás
alá a tanács a gázgyár igazgatóságának a gáz
egységárának felemelésére irányuló kérését is.
A tanács nem tartotta indokoltnak az áremelést
és ezért a kérést visszautasította.

Elsőrangu
kivitelben készit préselt
lapátokat, sütőket, füstcsöveket,
szabadalmazott ivkonykosöveket, francia kö-
nykosöveket, fedőtartókat, tűzelőajtókat, sütőkemenceajtókat,
szénlapátokat, kaszálótokeket, téztareszelőt, tormareszelőt, fultokokat stb.

BÁDOG ÉS FÉMÁRUGYÁR, NAGYSZENTMIKLÓS

BAYER J. F.

BLECH U. METALLWARENFABRIK, SÄNNICOLAUL MARE

Erzeugt in erstklassiger Ausführung Schaufeln, gep. Bratröhren, Ofen-
rohre, Patentknie, F anzknie, Deckelhalter, Heiztüre, Back-
ofentüre, Kohlschaufeln, Wetzsteinkrümpfe,
Reißen, Krenreisser, Apfel-
schneider, Mauerstu-
tzen etc.

UJSÁG

Kedvezményes jeggyel utazgatunk

Csak röviden, hogy ne vesztésem a helyet: megakartam nézni az aradi mintavásárt. Elvégre nekem is szabad valami tanulmányos látást látni ha kevés is a pénzem. Aztán barátom, a hivatalos személyiség, éppen ezen az oldalon nyugtatott meg.

Hetvenöt százalékos utazási kedvezményt kapsz.

— Igen, — vetettem ellen kedvetlenül, — de mennyi utánajárás árán.

— Az igaz, de hát mért vagyok és hivatalos közeg?

— Na az igaz, — válaszoltam gyanús szelidséggel — azért, hogy helyettem mindent elintézz.

Vállalta. Utólag sajnálkoztam is rajta, amikor elmondta, hogy mennyi baja volt vele, de hát ő is utazni akart — s így mondta: nem akart elszalasztani egy ilyen kedves utitársat.

— Sok baj van egy ilyen kedvezményrel — viaszgatta magát — de ha óvatosak vagyunk, nem történhetik semmi bajunk.

Óvatosak voltunk. Külön felírtuk a napi előjegyzésbe, hogy: az igazolványt és jegyet lepecsételtetni az elindulási állomáson; ugyanazt lepecsételtetni a mintavásáron; ugyanazt lepecsételtetni visszainduláskor az állomáson. Óvatosságból még azt is elhatároztuk, hogy első osztályon utazunk, mert a másodosztály biztosan zsúfolva lesz. A kedvezményből kifutja.

Most már, ó nyájas olvasó, csak pillanatfelvételekben! A személyvonat, amely hívatott volt bennünket elsőosztályú kényelemben Nagyváradig szállítani, nem rendelkezett elsőosztályú fülkével.

Barátom: Micsoda dolog ez? En elsőosztályt vdtottam.

Kalauz: (udvariasan) Sajnálom csak másodosztályunk van.

Barátom: Hát akkor én mért fizettem

Kalauz: Váltás vissza a jegyét.

Barátom: (már dühösen) Mikor? Indul a vonat. Különben is én a menetjegyíródában váltottam jegyet.

Kalauz: (megértő mosollyal) Segíthetünk rajta kérem szépen. (Papirost vesz elő leragasztja a római kettőst és rárajzol a papirosra egy nagy I-et. A kocsi-ban ülők erről mitse tudnak. A vonat indul, felszállunk.)

A jegyvizsgálatnál. Kalauz egy urhoz: Kérem ez első osztály. Önnek másodosztályú jegye van.

Egy ur: Lehetetlen, ez másodosztály volt.

Kalauz: Tévedni méltóztatik.....

Egy ur: (zavartan) Akkor átszállók.

Kalauz: Nem lehet kérem, büntetést kell fizetni, 440 lejt..... Sok veszekedés, méltatlankodás, különösen az állomási irodákban. Közben a vonat áll és várakozik a nézeteltérés elsimulására. Végül is az „Egy ur“ fizet és nagyon goromba lesz utitársaihoz. Barátom, — hivatalos személy — ravaszul mosolyog: Rend az van.)

Negyedik állomás. Felszáll egy görögkeleti lelkész Az arca ragyog, mert a mintavásárra megy.

Kalauz: Kérem az igazolványát is, csak úgy lehet kedvezményesen utazni.

Lelkész: Igazolványt? Nem tudtam.

Kalauz: Az baj. Büntetést fizet, 440 lejt.

Lelkész: Sohase volt annyi pénzem.....

(A kalauz ceruzát vesz, jegyzőkönyvhöz készülődik. A lelkész méltatlankodva fizet. Barátom ravaszul mosolyog: tudni kell a szabályokat.)

Következő állomás. Ellenőr jegyeket néz, hozzám ér szárazon: Kérem az igazolványát nincs aláírva.

En: Lehetetlen. Pecsét, aláírás, itt van...

Ellenőr: Jó, jól De ön nm írta alá.

En: Csak anyi? Aláírom most.

Ellenőr: Az nem lehet. Büntetést fizet, 4...

(Gyorsan, szólnélkül fizetek. Barátom kedvesen gorombáskodik: Ezt igazán kitáldálhattad volna. Ugy ügyeljek rád, mint egy gyermekre.)

Nagyvárad. Későn érkezünk az utközbeni sűrű nézeteltérések miatt, amelyeknek egyrésze az állomási irodákban nyert végleges elintézését. A gyorsvonat mindjárt indul. Barátom, jegyért szalad: pénztár zárva. Visszaszalad: Hol kapni jegyet? Egy gubás paraszt: Itt-e, én is itt váltom. Egy hang: itt csak harmadosztályra lehet váltani. Barátom újból szalad, ezúttal a vonat felé, amely már indul.

En: (feléje) Megbűntetnek.

Barátom: Oyan nincs. Ilyen rendtelenséget!

En: (óvatosan ott maradok s a következő vonattal teljes jeggyel és minden nagyobb baj nélkül vissza érkezem.)

Itthon, amikor találkozunk. A barátom fáradt és mérges, nem akar meglátni.

Kitüntették az aradi mintavásár kiállító mezőgazdáit

(Arad.) Az Erdélyi Gazdasági Egylet díjakat tűzött ki azoknak a részére, akik az aradi országos mintavásáron különösen szép mezőgazdasági terményeket állítottak ki. Tegnap délelőtt a zsűri megjelent a mintavásár helyiségeiben és alapos vizsgálat után hirdette ki az eredményt. A zsűri tagjai voltak: báró Józsika Gábor, Mateescu István a mintavásár rendező bizottságának elnöke, Szász István az erdélyi Mészáros Egylet elnöke, Lőránt Vazul, állami szőlőtelepi igazgató, Alföldi Pál, az Aradmegyei Gazdasági Egylet igazgatója, Klór Antal, bihammegyei szőlőbirtokos, dr. Olasz Pál, a mintavásár egyik rendezője és Tallpert Lajos, a mintavásár gazdasági osztályának rendezője. A zsűri határozatai értelmében aranyérmeket és

diszoklevelet nyertek Justh Jánosné, Purgly László, mácsai uradalom, Takács Miklós, a Samanta magne-mesítő Rt. Konopi Kálmán, Báró Nopcsa Elek, Vik-tória kertgazdaság Rt., ötvenesi uradalom és az aradi Mezőgazdasági Rt. Ugyancsak aranyérmeket nyert Tallpert Lajos, aki saját találmányu növénytápsóit állította ki. Diszoklevelet nyert a Kiss-féle tengeri hantógép, továbbá Raskovits István aradi főkertész, aki a kiállítás virággruppjait tervezte. A mezőgazdasági termékek megismerése után a bizottság tagjai a bor-kiállítást látogatták meg. Aranyérmeket a következők nyertek: Báró Genliczy István, Bánhidai Sándor, a családi állami gazdaság, a ménesi borpáncsók, Betegh Miklós, Greguss István, Mester Lipót és Márton M.

En: Nos, hogy sikerült?

Barátom: (Dühös lemondással) Megbűntettek!

En: (gunyosan) Hagytad?

Barátom: (megértő méreget) Csak nem fizet rá a vasút hetvenöt százalékos mintavásárra? Sőt, ő keres rajta a legtöbbet, a büntetésekből.

En: És a mintavásár?

Barátom: Fáj az a vasútnak? Azt egye meg a fene.

(k.)

— **Ferdinánd király hatvan éves.** Bukarestből jelenik: Augusztus 25-én tölti be Ferdinánd király hatvanadik életévét. Erre az alkalomra a kormány nagy ünnepeket készít elő. Többek között tervbe vette, hogy a születés napján át fogja nyújtani Bosan herceg, 1605. évi moldvai és munteniai fejedelem koronáját. Ez a korona most a bécsi császári muzeumban van. A saintgermaini békeszerződés alapján ez a korona megszerzhető, amennyiben az osztrák kormánynak jogában van eladni. Erre vonatkozólag már meg is kezdtek a tárgyalásokat.

— **Az újságírók kerti ünnepe.** Az Erdélyi és Bá-náti Népkisebbségi Újságírók Szervezete nyugdíjalapjai javára augusztus hó második felében nagyobb-szabású zártkörű kerti ünnepség rendezését tervezi saját kerthelyiségeiben. Az érdekes ünnepség nivós és változatos programjának összeállítása most folyik. A jelek szerint a kerti ünnepség mindenképpen méltó folytatása lesz az Újságírószervezet előbbi hasonló jellegű ünnepségeinek és alkalmat nyújt Kolozsvár elit-közönségének egy kellemes délután és este eltöltésére. A program részleteiről közelebbről adunk tá-jékoztatást.

— **Léb Miksát ötvenezer lej kaució ellenében szabadlábra helyezték.** A különböző visszaélések miatt vizsgálati fogságba helyezett Léb Miksa a törvényszék-től 50 ezer lej kaució ellenében való szabadlábra helyezését kérte. A törvényszék helyet adott Léb Miksa kérésének s ha az ötvenezer lejt bírói letétbe helyezi, megnyílnak előtte a börtön ajtai.

— **Házasság.** Szerkesztőségünk tehetséges fiatal belmunkatársa, kedves kollégánk, Rösztler Viktor, tegnap délelőtt házasságot kötött Nagy Mancsi kolozsvári urileánnyal.

— **Medvegy Vili nem tudott megtérni.** Budapest-ről jelentik: Medvegy Vili, a híres betörőkirály állott újra a budapesti törvényszék előtt. Nem régen jött haza külföldről „körutjáról” s amint elmondotta, becsületes élethez akart kezdeni és munkát keresett mindenfelé. Multjára való tekintettel azonban sehosem alkalmazták. Így tértem újra a bűn útjára — jelentette ki a tárgyaláson — nem a magam, hanem a társadalom hibájából. Egy régi üzlettársával találkozott össze, akivel megegyeztek, hogy kifosztják Kammer-mayer budapesti ékszerész üzletét. A vállalkozás sikerült is, később azonban mégis csak rajtavestett és a rendőrség letartóztatta. A tárgyaláson állandóan azt hangoztatta, hogy ő becsületes ember és csak a körülmények a hibásak, a törvényszék azonban nem méltányolta érveit és nyolc hónapi súlyos börtönre ítélte.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik szeretett férjem és édesatyám elhunytával alkalmával felkerestek és a temetésen való részvételükkel fájdalommainkat enyhítették, ezuton mondunk hálás köszönetet. Marcella-család.

* **Eljegyzés.** Görényszentimrei és királyfalvi Csizsár Mártát eljegyezte szécedeskei és kardosfalvi ifj. Szádeczky-Kardoss Gyula, az Erdélyi Gazdasági Bank r.-t. főtitkárja.

* **Őn szép lesz,** ha a csodás hatású Földes Margit krémet használja. Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit kréme. Zsírattalan, ártalmatlan, rögtön szépíti a világhírű Földes Margit kréme.

* **Gyógyszerár áthelyezés.** Dr. Cseresznyés Gyula gyógyszerész a „Páduai Szt. Antalhoz” címzett gyógyszerárát a Vágóhid-térről a Cal. Victoriei (vált Kos-suth L. ucca) 22. szám alá helyezte át.

* **Meghívó.** A kolozsvári róm. kath. egyházközség képviselőtestületének 1925. évi augusztus 10-én (hétfőn) d. u. 5 órakor az egyházközségi gyűlésteremben tartandó rendes közgyűlésére. Tárty: 1. Zárszámadások megvizsgálásról szóló jelentés. 2. Az 1925. évi költségvetés tárgyalása. 3. Képviselőtestület és választmány kiegészítése. A képviselőtestület tagjait ezuton s meghívjuk a közgyűlésre. Kolozsvárt, 1925. augusztus 3. Várad i Albert, gondnok.

* **Árverés.** Augusztus 12-én délelőtt 11 órakor a eluji telekkönyvi hivatal 61. sz. szobájában el fog ár-vereztetni a Munkácsy u. (Str. Bucovina) 18. sz. alatti házas telek. (Szolid ház, 8 szoba, 3 konyha, pince, mosókonyha stb.) Kikiáltási ár 800.000 lej, bántapénz 80.000 lej. Információkat ad dr. Tolciu ügyvéd Str. Regina Maria 22.

— **Bécsi cég az aradi mintavásáron.** A „MEM” bécsi fodráskészletek gyáranak bukaresti Smardan uccai lerakata, Mauricius Murgulius bukaresti képviselő vezetésével óriási kollekcióval vesz részt az aradi mintavásáron. Önborotváló készülékek, borotvák, borotválkozó kellékek és a fodrázipar mindenféle szer-száma gazdag választékban szerepel a szépen elren-dezett sátorban. A cég már az első napon rengeteg megrendelést könyvelhetett el.

* **Értesitem a nagyérdemű közönséget,** hogy üz-letemet Wesselényi-utca 3. szám alul Fötér 18 sz. alá helyeztem át. Ioan Rat órás és ékszerész.

* **Bikszád gyógyfürdő nyitva.** Ivó kura, meleg ás-ványviz és szénsavas fürdő, hidegviz gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a légzőszervek, gyomor és bél hurutos megbetegedései ellen, nemkülönben hólyag, vese és epehajoknál, valamint sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. Szobák augusztus és szeptember hóra még előjegyezhetők. Szeptember 1-től 30 százalékos árked-vezmény. Állandó fürdőorvos. Kítűnő és mérsékelt áru konyha. Felvilágosítást készséggel nyújt az igaz-gatóság. Baia Bicsad (Bikszád-fürdő) jud. Satmar, (Szatmár megye).

T Á V I R A T

Princepele Carol mozgó

C l u j

Magyar Szinkör

Vasárnap, hétfőn, keden Ko-lozsváron leszünk. Alig várjuk, hogy megérkezhessünk. Kolozsvárt mindenkit üdvözlünk

Patt és Patachon

PÉNZKÖLCSÖNÖK tolyósítása több esztendei lejáratra.
ÁRU-ÜZLETEK bel- és külföldi gyors lebonyolítása
KERESKEDELMI KÉPVISELETEK
LLOYD KERESKEDELMI VÁLLALAT, volt Széchenyi-tér 4. Uj üzletfe-leinknek csakis 9—10 és 3—4 óra között állunk o. rendelkezésére. **Telefon 10-15.**

Ritka alkalom tőkebefektetésre!

Györgyfalvi-ut 34. sz. alatti saroktelek 120 ezer lej, Alkony-utca 4. szám alatti házas-telek 100.000 lej, 18 hold első osztályú szán-tóföld, egyben, vagy 2—4 holdas parcellákban **eladók.** Keresek kiparcellázásra a kisajátí-tási eljárason keresztül ment és mentesített birtokokat. Pénzkölcsönöket legelőnyösebb feltételek mellett folyósítok. Értekezni na-ponta délután 5—7 óra között Cluj, Calea Victoriei (Kossuth L.-utca) 3., emeleti iroda.

KÖZGAZDASÁG

TŐZSDE

Miniszterjárás az aradi mintavásáron

Az aradi árumintavásár és butorkiállítás foglalkoztatja ma egész Erdély és Bánát közvéleményét. A mintavásár vezetősége az eddig Erdélyben és Bánátban tartott mintavásárok tanulságai felhasználásával ügykezett az érdeklődőknek a legjobbat adni. A minden mintavásár rendezésénél előforduló apró kellemtelenségektől eltekintve elmondhatjuk, hogy ez a mintavásár egyike a legjobban sikerültnek. Mégis csodálatosképpen éppen a kormány részéről nem részesült abban a támogatásban, amiben egy ilyen mintavásárt a kormánynak részesítenie kellett volna. Ez a kormány részéről tapasztalt részvétlenség azonban oszladozóban van, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy Vaitoianu közlekedésügyi miniszteren kívül pénteken Saveanu egészségügyi miniszter, dr. Groza János képviselő kíséretében, Zima Tibor kamarai főtitkár orsz. gyűl. képviselő kalauzolásával mellett szintén meg látogatta az aradi mintavásárt.

A közegészségügyi miniszter különösen az egész-

ségügyi cikkeket iránt érdeklődött s valósággal meglepte őt e szakma erdélyi fejlettsége. A kiállítóknak megígérte, hogy a kormány részéről a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni s intézkedni fog, hogy a hazai gyárosok az állami megrendelésekben minél nagyobb mértékben részesedjenek s a leszállított áruik ára mielőbb kiutaltassék. A mintavásár vezetőségének köréből kiszivárgott hírek szerint az aradi mintavásárt meg fogja tekinteni Mardarescu hadügy-miniszter is, aki a közeli Herkulesfürdőn nyaral. Sőt a megnyitáson való megjelenésben akadályozott Tancred Constantinescu kereskedelmi és iparügyi miniszter is meg fog jelenni a mintavásáron és ő fogja a mintavásárt ünnepélyesen berekeszteni. Ha e híreink valóknak bizonyulnak, akkor maguktól elesnek azok az utóbbi időkben elterjedt hírek, hogy amelyek szerint a kormány az aradi mintavásártól érdeklődést tendenciózusan fordította volna el.

Mintavásári képeink. Mai számunk kettős terjedelmű képes mellékletet ad, hogy az aradi árumintavásár jelentősebb eseményeit, szervezőit és kiállítóit képekben is bemutassa mindenütt, ahová az Ujságot széleskörű publicitása eljuttatja. A kiállítók körében az Ujságnak ez a törekvése a legnagyobb érdeklődéssel találkozott, lévén a mi lapunk az egyetlen, amely ilyenirányú felkészültsége révén képekben is szolgáltatásra lehet ipari értékeink mentől szélesebb körű megismertetésének. Technikai nehézségek gátolták szerkesztőségünket abban, hogy a rendelkezésre álló hatalmas anyagot egyetlen mellékletben bemutathassa és arról sem feledkezhetünk meg, hogy olvasóinknak a hét egyéb aktualitásai iránt is éber érdeklődését ugyancsak ki kell elégítenünk. A mintavásár bemutatását azonban jövő heti képes mellékletünkön folytatni fogjuk.

A kisenevi árumintavásár kedvezményes jegyei. Ugy a kiállítók, mint a mintavásárlátogató keskedők körében a legnagyobb bizonytalanság uralkodik a tekintetben, hogy milyen eljárás követendő a kisenevi mintavásárt illetőleg. Olyan hírek és kerületek forgáreskedelmi és iparkamarában dúló egyenetlenség miatt reskedelmi és iparkamarában dúló egyenetlenség miatt el fogják halasztani. Ma járt a kolozsvári kereskedelmi és iparkamaránál a kisenevi árumintavásár szervező bizottságának egyik szervezője, akit a kormány a mintavásár megszervezése végett küldött ki Erdélybe. A kiküldött munkügyi vezérigazgató kijelentette, hogy a kisenevi mintavásárra külön utazási igazolványokat, tekintettel az idő rövidségére, nem fognak kibocsátani, hanem körmendelettel fogják utasítani az összes vasúti üzletvezetőseket, hogy minden különösebb formalitás nélkül adják ki a vasúti pénztárak a Kisenevbe utazóknak a féljegyet. Tekintettel arra, hogy a kisenevi mintavásárt maga a földművelés és kereskedelemügyi kormányrendezi, intézkedni fognak, hogy mindazok, az üzemek amelyek a kisenevi mintavásáron való részvételüket bejelentették, kiál-

litandó áruikat az aradi árumintavásár berekesztése után külön szerelvényvel Kisenevbe szállíthassák.

Vezetői pozíciót nyer a kolozsvári üvegkereskedelem. Az egész országban kiterjedt üzleti körrel rendelkező kolozsvári Fischer porcellán- és üvegáruház felől az a hír terjedt el, hogy a cég feloszlik. A jóhírnévű cég feloszlásáról szóló híreken meglepődve tudósítónk felkereste a Fischer-céget, hogy a valóságnak megfelelően tájékoztathassuk a közönséget. A vásárlóközönség és olvasóink megnyugtására közöljük az örvendetes hírt, hogy a cégfeloszlás híre minden alapot nélkülöz. Nemhogy megszűnne a cég, hanem már meg is tette a szükséges lépéseket arra nézve, hogy az ősz folyamán a Wesselényi ucca 6. sz. alatti ház földszinti és emeleti helyiségében az eddigi üzletkörét messze túlhaladó tevékenységre rendezkedjék be. Már csak napok kérdése az új cégház megfelelő átalakításának megkezdése. A cég tehát csupán elköltözik főtéri helyiségéből, hogy működését megnagybobja folytassa. A költözködés is olcsó áron hozza forgalomba az összes porcellán- és üvegárukat, hogy megkönnyébbítse a főrékeny árucikkkel való kockázatos költözködést. A cég jövőbeli terveit illetőleg is informálódunk a cégfőnöknél, hogy a közönség a nagyarányú új üzlethelyiségekben az eddigi árucikkeken kívül meg fogja találni az összes háztartási és konyhafelszerelési cikkeket is, kezdve a legpazarabb étkező készleteken, végezve az utolsó fakanalakon. A közönség érdekeit nagymértékben szolgáló új üzlet a maga nemében páratlannak ígérkezik.

Oroszország buzafelcsélegével iparcikkeket vásárol. Rador jelenti: Krasszin kijelentette az újságíróknak, hogy Oroszország ez évi gabonatermése kitűnő és reméli, hogy sok millió pud buzát fognak ebben az évben kivinni. Ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy az exportált gabona árával nagyobb mennyiségű ipari cikket fognak a külföldről vásárolni, amelyekkel a gazdák s ipari üzemek szükségleteit fogják kielégíteni.

Zürichben a lej 265; Párisban —.

Kolozsvári devizapiacra a devizák árfolyama lanyhultak. Továbbilanyhulás várható. Szombaton délután a bankok nem dolgoztak. Délig a következő árfolyamokat jegyezték:

Zürich 37 60—37 75, Newyork 19255—193—, London 940—942, Páris 912—915, Prága 5 73—5 76, Bécs 27 10—27 20, Budapest 362—365, Milánó 7 05—7 10.

Bukaresti zárlat aug. 8-án. Deviza: Páris 9 05, Berlin —, London 938, Newyork 19250, Italia 701. Svájc 37 45, Bécs 27 25, Prága 5 70. Valuta: Napoleon 730, márka 46, léva 1 32, török font 108, angol font 930, francia frank 970, sv. frank 38—, olasz lira 735, drachma 320, dinár 350, dollár 192—, lengyel marka 34—, osztr. kor. 28—, magyar kor. 27—, cseh korona 5 70.

Zürichi zárlat aug. 8-án. Berlin 122 5/8, Amsterdam 206 95, Newyork 515—, London 2501—, Páris 2410—, Milánó 1845—, Prága 1535—, Budapest 7150, Belgrád 925—, Bukarest 265—, Varsó 96—, Bécs 7147.

A mezőgazdasági kamarai választók névjegyzékébe való felvétel utolsó határideje. Megírjuk, hogy a bíróságok a mezőgazdasági kamarai választók névjegyzéké elleni felszólalásokat a törvényben előírt időben lezárták. Minthogy e választási névjegyzékek hiányossága miatt az egész ország gazdasági közönsége felzúdult, a kormány szükségesnek tartotta, hogy a választói névjegyzékbe való felvételre egy újabb határnapot tűzzön ki. Információnk szerint ez a határidő szerdán augusztus 12-én déli 12 órakor jár le, amely ideig mindazok, akik még nincsenek felvéve a választók közé, kérhetik felvételüket.

Grosz Jenő és Társa r.-t. mérleggyár Oradea-Mare az aradi mintavásáron. Nagyváradon nemrégiben alakult meg ez a mérleggyár, mely rövid fennállása dacára nagy lendülettel kapcsolódott bele az ország iparába, ami gyártmányai erős versenyképességének tulajdonítható. A gyárnak kifogástalan munkateljesítményei mellett van egy saját és már államilag szabadalmazott találmánya, az új konstrukciójú konyhamérleg, melyről szakvélemények szinte az elragadtatás hangján nyilatkoztak meg. A mérleg olyan típus, amely a konyhában főleglegessé teszi a könnyen elveszthető súlyokkal mérő mérleg használatát, ellenben tolosúllyal működik gramnyi pontossággal. Ez a mérleg szenczációja a mintavásárnak, de éppen úgy feltűnést keltenek a gyár többi kiállított, egészen modern alkatu, precízen működő fémtányéros, továbbá tizedes és asztali mérlegei. Grosz Jenő és Társa mérleggyári r.-t. a Banca Timisiana érdekeltségéhez tartozik és Grosz Jenő vezérigazgató kiváló szakvezetése alatt működik.

Orendi „Oroszlán”-szappan

nemes anyagból készül.

Kiméli a fehérneműt!

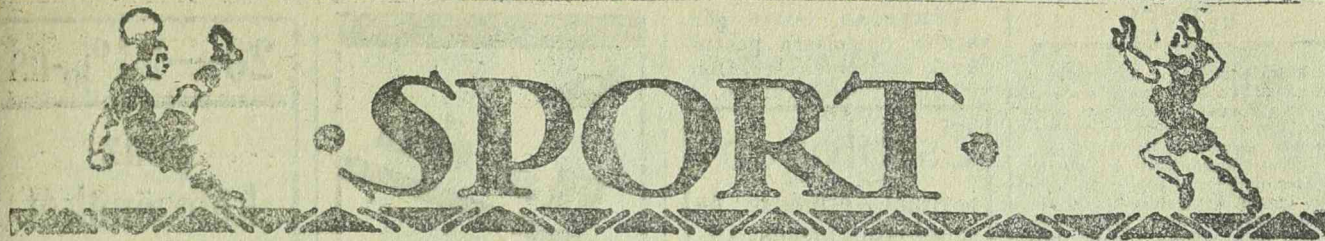
ÜZLETÁTHELYEZÉS JANKY SZÜCS ÚJ ÜZLETHELYISÉGE CAL. REG. FERD. (WESSELÉNYI-U.) 17. SZÖRMÉK, BUNDÁK. LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK

100 LEJÉRT
1.500.000 LEJES KIS URADALOM

Utolsó alkalom, hogy a kis Schuller leány példájára, aki megnyerte a Sirocco-féle milliós villát, nem is 200, hanem 100 lejért anyagilag örökre boldoggá lehessünk.

Az új és végleges határnap bár folyó év október 5, de a közönség készségétől függ, hogy előbb is megtartsuk. Ne habozzunk, a végzetét senki sem kerülheti el, siessünk és azonnal vegyük meg a sorsjegyet. Főbizományos a Közhaznu Takarékpénztár Cluj, Cal. Victoriei 3., ahol 103 lej és 50 bani előzetes beküldése ellenében postai rendelések is eszközöltnének.

Ráadásul 200 pénznyeremény!

Nemzetközi uszóverseny Kolozsvárt

Az országos uszóbajnokság nagy sikere után kétezeres érdeklődés előzi meg a KAC és Haggibbor ma délelőtti 10 órakor kezdődő nemzetközi uszóversenyét, amelyen az összes újdonsült bajnokokon kívül a budapesti VAC uszói is indulnak.

Az uszószerzők mellett vizipól mérkőzések is lesznek, amelyben a VAC, nagyváradi Törökvis, KAC—Haggibbor kombinált és az MSE vesznek részt.

Az országos futballbajnokság döntője a mai nap főeseménye a kolozsvári nemzetközi uszóverseny mellett. A futballbajnokság döntőjét a temesvári Kinizsi és a petrozsényi UCASP játsszák le Aradon a már tegnapelőtti közölt összeállítású csapatokkal. A mérkőzést óriási érdeklődés előzi meg és tekintettel a mintavásár utolsó napjaira, rekord közönség megjelenése várható.

Új német magasugró tehetség. A Luckenwaldeban vasárnap megtartott helyi versenyen Skoczynski nevű német ugró 186 cm. magasat ugrott s ezzel a német első klasszis újból egy kitűnő erővel gyarapodott.

Német tenniszbajnokságok. A Braunschweigban lejátszás alatt levő német tenniszbajnokságok során a berliniek főlénye bontakozott ki. Eddig a következő versenyek jutottak el a döntőig:

Női egyes: 1. Neppachné, 2. Heimann. Döntő 6:1, 6:1.

Női páros: 1. Neppachné—Heimann, 2. Garke—Weihe. Döntő 6:2, 6:1.

Férfi páros: 1. Demasius—Moldenhauer, 2. Frenz—Stappenhorst.

Vegyes páros: 1. Neppachné—Ludke, 2. Heimann—Demasius. Utóbbiak az eső miatt a döntőt játékközben feladták.

Svéd uszóbajnokságok. Az Arne Borg révén világhírnévre jutott svéd uszósportnak idei legnagyobb versenye az országos bajnoki verseny a múlt vasárnap zajlott le Stockholm-ban. A versenyen nemcsak Arne Borg, hanem öccse Ake Borg is szép időket uszott és első-rangu idő alatt nyerték úgy a férfi, mint a női 200 méteres mellúszó bajnokságot, valamint a 400 méteres is. Kitűnő a női 100 méteres gyorsúszó idő is. Részletes eredmények:

100 m. gyorsúszás: 1. Arne Borg 1 p. 01.3 mp.

200 m. gyorsúszás: 1. Arne Borg 2. p. 22.4 mp.

500 m. gyorsúszás: 1. Ake Borg 7 p. 07.3 mp.

100 m. női gyorsúszás: 1. Aine Berg 1 p. 20 mp.

200 m. mellúszás: 1. Linders 2 p. 58.2 mp.

400 m. mellúszás: 1. Linders 6 p. 29.2 mp.

100 m. hátúszás: 1. Johansson 1 p. 21.9 mp.

200 m. hölgy mellúszás: 1. Petersson 3 p. 27 mp. svéd rekord.

Kitűnő német ifjúsági uszóversenyek. A magyar német uszómérkőzések alkalmával Magdeburgban ifjúsági és II. o. számokat is tartottak a szünetek kitöltésére. Különösen az ifjúsági uszók értek el első-rangu időket, melyekkel már is biztosítják a német uszósport utánpótlását. Fontosabb eredmények:

200 m. ifj. hátúszás: 1. Schumburg, Magdeburg 2 p. 55 mp.

100 m. ifj. oldalsúszás: 1. Majer, Brema 1 p. 19 mp.

400 m. ifj. mellúszás: 1. Zöge, Leipzig 6 p. 41 mp.

100 m. ifj. gyorsúszás: 1. Buchmaier, Halberstadt 1 p. 07.4 mp.

400 m. II. o. U. Neitzel 5 p. 32 mp.

200 m. II. o. 1. Drescher 3 p. 09.3 mp.

A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak a nők *gyöngéd hamvas arcbőrére.*

KAISER BORAX-szal

való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól. — Ezért vegyen Ön is még ma

Kaiser-Borax

eredeti

KAISER BORAXOT

a piros skatulyában.

TÖLGYPARKETTÁT

ELSŐRANGU MINŐSÉGBEN SZÁLLIT

KOCSIS ANDRÁS ÉS FIAI

FAÁRU- ÉS PARKETTGYÁRA BRASOV. (BRASSÓ)

Nagyon olcsó, békebeli száraz vegyi ruhatisztítás

20 százalékos árleszállítás vegytisztításnál és ruhák festésénél a

KRISTÁLY

CZINK-NÉL, Cluj.

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárban
CLUJ-KOLOZSVÁR
Postacsomagforgalom.

IRODALOM-ÉS-MŰVÉSZET

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:

Hétfő: Aranyember. (Megnyitóelőadás. Táray Ferenc fellépésével. Az előadás jövedelmét az érettségiző diákok alapjainak adja a színház. Sorozatszám: 295. Kezdeté félkilenc órakor.)

Kedd: Az ördög. (Hegedűs Gyula vendégjátékával. Sorozatszám: 296.)

Szerda: Taifun. (Hegedűs Gyula vendégjátékával. Sorozatszám: 297.)

Csütörtök: A csirkefogó. (Újdonság 4-edszer. Hegedűs Gyula vendégjátékával. Sorozatszám: 298.)

Péntek: A hattyu. (Hegedűs Gyula és Táray Ferenc vendégjátékával. Sorozatszám: 299.)

Szombat d. u. fél 4-kor: A főpénztáros ur. (Újdonság 3-adszor. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 300.)

Szombat este fél 9-kor: Antónia. (Hegedűs Gyula bucsufellépésével. Sorozatszám: 301.)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Délibáb. (Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 302.)

Vasárnap este fél 9-kor: Asszonyáldozat. (Táray Ferenc fellépésével. Sorozatszám: 303.)

Hétfő: Buzakalász. (Táray Ferenc fellépésével. Sorozatszám: 304.)

A színházi iroda hírei

Aranyember Táray Ferencel az érettségiző szegény diákok javára. Három heti szünet után, hétfőn este félkilenc órakor kezdődik ismét a magyar színház előadása. Első este Jókai Aranyembere kerül színre Poór Liliel, Táray Ferencel, K. Tóth Bóskével, Forgács Sándorral, Laczkó Anankával, Miklóssy Margittal, Marsi Gizivel, Hoykóval, Izsóval a főszerepben. Ennek a megnyitó előadásnak tiszta jövedelmét a szegény érettségiző diákok alapja javára fizeti be a színház.

Elővételi díj nincs. A magyar színház igazgatósága eltörölte az elővételi díjak rendszerét. Így tehát az elővételi pénztár egész hétre minden elővételi díj nélkül árusítja a jegyeket. A jegyek az elővétel pénztárnál is pontosan ugyanannyiba kerülnek, minthogyha az előadások napján váltják.

Hegedűs Gyula vendégjátéka. Alig, hogy híre ment annak, hogy a magyar színházművészet világhírű büszkesége Hegedűs Gyula öt estére vendégként Kolozsvárra fog érkezni, a közönség valósággal ostrom alá fogta az elővételi jegypénztárt. Annál tömegesebb most az elővétel, mert elővételi díj nincs s az összes Hegedűs előadásokra ugyanazon az áron lehet a jegyeket már most megváltani, mint az előadások napján. Igen sokan vannak, akik mind az öt Hegedűs előadásra megváltják a jegyüket. Hegedűs Gyula kedden este játszik először az Ördögben, szerdán a Taifunban lép fel, csütörtökön a Csirkefogó c. újdonságban az író szerepét fogja játszani. A most lefolyt évadban a Csirkefogóban aratta legnagyobb sikerét Hegedűs Gyula. Pénteken Molnár Ferenc Hattyuja kerül színre Jácint atya szerepében Hegedűs Gyulával, a tanár szerepében Táray Ferencel. Szombaton lesz a Hegedűs bucsufellépése az Antóniában. A címszerepet most is az Antónia 26-ik előadásán Poór Lili fogja játszani. Délutáni előadások. Két mérsékelt helyáru előadás lesz a jövő héten. Szombaton a Főpénztáros ur c. újdonságot, vasárnap pedig a Délibábot adják.

Hirdetmény

Alulírott Igazgatóság közhírré teszi, hogy 1925. augusztus hó 9-re hirdetett rendkívüli közgyűlést 1925. aug. hó 23-án d. e. 10 óra-kor tartja meg változatlan tárgysorozattal, a részvénytársaság Str. Dragalina 9. sz. alatti helyiségében.

A részvények letételére az előbbi hirdetményben írtak mérvadók.

Cluj, 1925. augusztus 7-én.

Calcit Rt. igazgatósága

60 LEJ HAVONTA

az olvasási díj

Király János kölcsönkönyvtárában, mely a legújabb regényekkel kiegészítve megint megnyílt.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 4 lej. Vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állást keresők részére minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Jeligés leveleket harminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG”-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetéseket feladni a következő helyeken lehet:

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35. Gombos-féle papírüzlet Str. Regina Maria 12. Friedmann könyvkereskedő, Főter.

NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügynőség, Uri-utca. **SZATMÁR:** Szamos hírlapiroda: Dácia-szálló udvarán.

MAROSVÁSÁRHELY: Csergő Tamás és Társa, Főutca 35.

ARAD: Vértess Imre szerkesztőségi és kiadóhivatali vezető. Lapelárusító: Löbl hírlapiroda.

TEMESVÁR: Páll György szerkesztőségi és kiadó vezető. A. B. C. hírlapiroda.

BRASSÓ: Elekes hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz. **SEPSISZENTGYÖRGY:** Feder papírkereskedés.

LEVELEZÉS

Két vigkedélyű hölgy feltétlen uriember barátságát keresi ki szórakoztatásukról gavalérosan gondoskodik. Levelek „Rohém jellegre” e lap kiadójában.

„Kato” jellege alatt levele van Bankostól. 1035

Diplomás ember ismerettségét keresi unatkozó elvált aszszony. Részletes leveleket e lap kiadójába kér „Huszonöt” jellegre.

ALKALMAZÁS

Vulkanizáló segédkeket, 22 lei órabérrel, sürgősen keres az Elastica Cluj. Str. Baba Novac. Tanulókat 600 lei havi fizetéssel felveszünk. 1028

Románul is tudó kiszolgálóleány felvétetik. Cim, „Turul” czipőgyár, Calea Regelé Ferdinand 14. 1029

Tanuló fizetéssel felvétetik, Bauch Ernő divatárú kereskedésbe, Reg. Ferdinand 1. 1026

Munkástányok felvétetik a Kristály gőzmosógárban. 1031

Kazánfűtő felvétetik. Cinkgyár, Dézsma-u. 5. 1034

Szolga, írni-olvasni tudó kerestetik a „Kristály” gőzmosógárba.

Gépirásban jártas fiatal irodai munkaerőt keres Hartig & Hienz cég, Str. Iuliu Maniu 8.

ÁLLÁST KERES

Elsőrangú irodai munkaszer, ki a könyvelésben, adminisztrációs munkákban teljes jártassággal bír, azonnalra állást keres. Kevés román és német nyelvtudással. Cim megtudható az „Ujság” kiadóhivatalában.

Tisztviselő, magyar, német, nyelvismerettel, irodai munkákban, gépirásban, pénztárkezelésben jártas, bármilyen megfelelő állást keres szeptember-ére. Leveleket „Pontos” jellegre a kiadóra kérek.

Hadmentes, nő, magyar-német nyelvismerettel, gépirásban jártas **segéd-könyvelő** állást cserélne. Leveleket **SEGÉDKÖNYVELŐ** jellegre a kiadóra kérek.

LAKÁS

Egy szoba konyha kiadó, st. Viilor (Szölő-u.) Értekezni Trefort-u. 61. 1033

Urileány lakást keres teljes ellátással, a vasut közelében. Cimet a kiadóra kérek.

Két szoba konyha lakást keres fiatal pár lehetőleg fürdőszobával a belvárosban. „Lelépést fizetek” jellegre kér ajánlatokat a kiadóra.

Kiadó szatocs üzlethelyiség Fellegvári útelepen. Főut és második utcasarok telken. 1030

Elszerelném 2 szoba, konyha lakásomat 1 szoba, konyhával a belvárosban. Értekezni, Kossuth Lajos-u. 15. Miklósnál.

INGATLAN

Eladó tágas magántelek a Téglás-utca végén (az új telepen) félrei felvezetés mellett. Érdeklődni ugyanott a Bulgária vendéglőben. 1032

ADÁS-VÉTEL

Varrógép megvételre keresetlik. Leírás, ár és cim a kiadóra küldendő. 1037

Eladó jókarban levő Braun féle cimbalom König Margitkánál Tövisen.

Üzletberendezés masszív alig használt eladó. Calea Moșilor 9. 1036

Egy új európai típusú autóbussz eladó. Str. Mărășești 64. 1029

Szép 3-4 méteres valódi perzsaszőnyeget keresek megvételre. Elit salon, P. Cuza Vodă (Boeskat-ter) 5. 1018

Villanymotorok 8 HP., 10 HP. erősségű üzemből eladók. Cim a kiadóban. 1027

VÁGJA KI! HOZZA BE!

Holnap 3-4 óra között **ingyen**

kap helyette egy drb. jó **szappant**

v. Kossuth Lajos-utca 10. **ALBISY-** nál, ahol piperecik, harisnya és pamutárunk nagyválasztékban kaphatók.

VEGYES

Hirdetmény: Tudomására adjuk az érdekelteknek, hogy a Nastasi Corneli és Derzey Kálmánnak közösen felvett gőzfűtőüzemét (Syretul) átvettük. Kénefigyelemmel fordítjuk az összes hitelezőit, hogy a cég ellen fennálló igazolt követeléseiket a kereskedelmi törvény alapján 30 napon belül velünk tudatni szíveskedjenek, mert az ezután bejelentett követelések kiegyenlítésért nem szavatolunk. Imper (Kászónimpér, 1925. augusztus 6. Vakar Lajos és Társa, íratmélők és fatereskedők.

Varrónöket állandó munkára fővess. Cinkgyár, Dézsma-u. 5.

Kályhás elvállal mindenféle munkákat, ábrakást, javítást, sepréseket úgy helyben mint vidéken. Török József, Honvéd-u. 121. 953

Mindenféle bádigos munkát a legolcsóbban készit. Első fedélfestés négyzetméterenkint 15 lej, cinezett fedés négyzm. 185 lej, ereszcsona folyómétere 85 lej, ócska fedés, fekete vasbádogból, négyzetméterenkint 110 lej. Szíves pártfogást kér Dániel, Bereku. 6. 986

Angol és francia szabátsat tanításra növendékeket fővesszek. Turcsa Mária, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 3. ajtó 12. 1101

30.000 lejes előnyös kölcsönt keres vendég-lős, vidéki mezővárosban saját házzal. „Kamatok és lefizetés meg egyezése szerint” jellegre, ajánlatot az Ujság Temesvári kiadóhivatalába kér.

Halló! Halló! Cipőt, férfi és gyermek öltönyt olcsón csak

WOLF- NÁL, STR. DACIA (V. RADAR-UTCA) 5. Halló! Halló!

Ványolás, festés, gőzvasalás, borzolásra posztóvágók átvételnek 118. Honvéd-utcai posztógyárban.

Cséplőgép- javítást, cséplést és cséplőgépkezelést jutányos áron vállal **KENDEFF ISTVÁN** Str. Nou (Uj-utca) 20

Nemesített őszi buza, vörös kalászu, az odvosi híres mag-nemesítő telepen termelve megrendelhető

DERI ÁRPÁD magkereskedésében **CLUJ, STR. REGINA MARIA 10**

Ezen bőtermő, rozsdálló, a megdőlésnek kiválóan ellenálló fajta, a tiszavidéki buzából a pedlgreemódszer szerint lett nemesítve. A fajta nemesítője Dr. Konopi Kálmán, a nemesítési munkálatait 1918-ig a magyarávári növény-nemesítő Intézet ellenőrzése mellett folytatta. Ugy a gazdák, mint az uradalmak, amelyek termelték, teljes megelégedésüket fejezték ki.

Alma- és dióexportőrök!

Keresünk 4000 köbméterig prima, friss **GYERTYÁN RÖNKÖT**

L A D A a legolcsóbb és legjobb a **Lemmexnél, Cluj**

Postafiók 209. Kérjen árajánlatot!

OLAJMALMOSOK

FIGYELMÉBE!

Az augusztus 1-én megnyíló **aradi áru-mintavásáron saját pavilonunkban** mutatjuk be két évtizedes tapasztalataink alapján készített és a **gyakorlatban kitűnően bevált növényolajgyártási gépeinket**, melyre az érdeklődőket ezennel van szerencsénk meghívni.

PRINCZ TESTVÉREK VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR RT. SZATMÁR

A kiállításra utazók 75 százalékos vasuti díjkedvezményben részesülnek. A kiállítás tartalma augusztus 1-től augusztus 10-ig.

Szedte a „Viața” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Juricskay Barna igazgató.